

آیین‌نامه هدایت تحصیلی دانش‌آموزان

مصوبه نهمد و بیست و هفتمین (۹۲۷) جلسه شورای عالی آموزش و پرورش، تاریخ ۹۴/۱۲/۲۴

مقدمه :

در راستای مفاد سند تحول بنیادین آموزش و پرورش^۱ و برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران و نظر به اهمیت، ضرورت و نقش راهنمایی و مشاوره تحصیلی در شناسایی و رشد همه جانبه استعدادها، توانایی‌ها و رغبت‌های دانش‌آموزان، متناسب با نیاز حال و آینده کشور و نیز آماده‌سازی آنان برای انتخاب آگاهانه رشته تحصیلی خود که از دوره ابتدایی آغاز می‌شود و تا پایان دوره دوم متوسطه استمرار دارد، «آیین‌نامه هدایت تحصیلی دانش‌آموزان» به شرح زیر به تصویب می‌رسد :

ماده ۱- تعریف :

فرآیند ارائه خدمات راهنمایی و مشاوره به دانش‌آموزان، تا ضمن آشنایی با استعدادها، علایق، توانایی‌ها و ویژگی‌های شخصیتی خویش، شاخه‌ها و رشته‌های تحصیلی، حرف و مشاغل مورد نیاز جامعه را بشناسند و بر اساس آن، به صورت آگاهانه شاخه و رشته تحصیلی مناسب خود را انتخاب کنند.

ماده ۲- اهداف :

- ۱- شناسایی و شناساندن استعداد، توانایی، علاقه و ویژگی‌های شخصیتی دانش‌آموزان،
- ۲- کمک به انتخاب آگاهانه رشته تحصیلی و مسیر آینده شغلی و حرفه‌ای دانش‌آموزان،
- ۳- کمک به هدایت متوازن دانش‌آموزان به شاخه‌ها و رشته‌های تحصیلی، براساس سیاست‌های توسعه‌ای کشور.

ماده ۳- ملاک‌ها و عوامل :

هدایت دانش‌آموزان به شاخه و رشته‌های تحصیلی براساس ملاک‌ها و عوامل زیر انجام می‌شود :

^۱- گسترش و تنوع دادن به حرف و مهارت‌های مورد نیاز جامعه و تعلیم متناسب و برنامه ریزی شده آن در همه دوره‌های تحصیلی و برای همه دانش‌آموزان. (راهکار ۶-۱)

- طراحی و استقرار نظام جامع هدایت تحصیلی و استعدادیابی به منظور هدایت دانش‌آموزان به سوی رشته‌ها و حرف و مهارت‌های مورد نیاز حال و آینده کشور متناسب با استعدادها، علاقه‌مندی و توانایی آنان. (راهکار ۳-۲۱)

۲- مشاوره و هدایت تحصیلی و تربیتی در همه دوره‌های تحصیلی الزامی است. انتخاب شاخه و رشته تحصیلی در پایان دوره آموزش عمومی و بر اساس نتایج عملکرد درسی و تربیتی در طول این دوره تحصیلی صورت می‌گیرد. (بند ۵-۱۳)

- دوره متوسطه دوم دارای سه شاخه نظری، فنی و حرفه‌ای و کاردانش است؛ هر یک از شاخه‌های این دوره دارای رشته‌هایی خواهد بود که تنوع آنها بر اساس نیاز جامعه، اقتضای زمان و امکان اجرای آن تعیین می‌شود. (بند ۶-۱۳)

۱- **نظر دانش آموز:** توجه به انتخاب و اولویت بندی دانش آموز از بین شاخه ها و رشته های تحصیلی

مورد نظر در دوره متوسطه، به میزان ۱۰ درصد از کل امتیاز

۲- **نتایج عملکرد تحصیلی:** بررسی نمرات دانش آموزان در تمام دروس دوره اول متوسطه، با ضرایب

اختصاصی هر یک از آنها در رشته ها و گروه های تحصیلی، به میزان ۳۵ درصد از کل امتیاز

۳- **نتایج آزمون های مشاوره ای:** نتایج آزمون های استعداد، رغبت، شخصیت و ارزش های تحصیلی-

شغلی دانش آموزان، به میزان ۳۰ درصد از کل امتیاز

۴- **نظر معلمان:** توجه به نظر معلمان تمام دروس دوره اول متوسطه در تعیین اولویت های انتخاب

شاخه و رشته تحصیلی دانش آموزان، به میزان ۱۰ درصد از کل امتیاز

۵- **نظر والدین:** دریافت نظر والدین در انتخاب و اولویت بندی رشته فرزند خود، به میزان ۵ درصد

از کل امتیاز

۶- **نظر مشاور:** بررسی تخصصی عملکرد تحصیلی دوره ابتدایی و متوسطه، نتایج آزمون ها، نتایج

عملکرد تحصیلی، مصاحبه و مشاوره با دانش آموزان و والدین آنان و توجه به نمره هویت^۳ کسب

شده، به میزان ۱۰ درصد از کل امتیاز

تبصره ۱- با توجه به ضرورت توزیع متوازن شاخه ها و رشته های تحصیلی، متناسب با امکانات آموزشی و

نیازهای شغلی در سطوح مختلف منطقه ای، استانی و کشوری، ثبت نام دانش آموزان در همه مدارس اعم از

دولتی، غیردولتی، هیئت امنایی و خاص از قبیل استعدادهای درخشان، استثنایی، شاهد، نمونه دولتی، وابسته،

داوطلبان آزاد و... در شاخه ها و رشته های تحصیلی، بر اساس مفاد این آیین نامه و در چارچوب سیاست های

اعلام شده از سوی آموزش و پرورش و با اولویت امتیاز کسب شده، انجام می شود.

تبصره ۲- چنانچه بنا به دلایل موجه، سوابق و عملکرد تحصیلی دانش آموزی، ناقص بوده یا در دسترس

نباشد، سوابق و عملکرد پایه قبلی وی ملاک عمل خواهد بود.

ماده ۴- برنامه ریزی و اجرا:

به منظور برنامه ریزی، هماهنگی و نظارت بر اجرای فرآیند هدایت تحصیلی دانش آموزان، مبتنی بر سیاست ها

و خط مشی های مصوب توسعه متوازن شاخه ها و رشته های تحصیلی، «شورای برنامه ریزی هدایت

^۳ - نمره هویت، میزان تطابق و همبستگی حداقل ۶۰ درصد تمامی ملاک های هدایت تحصیلی در پیشنهاد اولویت شاخه، گروه و رشته تحصیلی به دانش آموزان می باشد.

تحصیلی» در سطح وزارت آموزش و پرورش تشکیل می شود. وظایف و ترکیب اعضای این شورا، توسط وزیر آموزش و پرورش تعیین و ابلاغ می شود.

تبصره- سیاست ها و خط مشی های توسعه متوازن شاخه ها و رشته های تحصیلی که از سوی وزارت آموزش و پرورش پیشنهاد می شود، به تصویب شورای عالی آموزش و پرورش می رسد.

ماده ۵- زمان هدایت تحصیلی :

هدایت تحصیلی به صورت فرآیندی با تشکیل پرونده مشاوره ای از دوره ابتدایی آغاز و با انجام مداخله های مشاوره ای، آموزشی و تربیتی تا پایان دوره دوم متوسطه، ادامه می یابد، لکن تا زمان استقرار نظام جامع هدایت تحصیلی و استعدادیابی، هدایت تحصیلی دانش آموزان در پایان پایه نهم صورت می پذیرد.

تبصره ۱- وزارت آموزش و پرورش موظف است حداکثر ظرف مدت یک سال، نظام جامع هدایت تحصیلی و استعدادیابی را طراحی کند و به تصویب شورای عالی آموزش و پرورش برساند.

تبصره ۲- نمون برگ هدایت تحصیلی، برای همه دانش آموزان صادر و پس از تأیید مسئول ثبت نمرات، مشاور و مدیر مدرسه تا نیمه تیرماه همان سال برای قبولی های خرداد و همزمان با اعلام نتایج شهریورماه، برای قبولی های شهریور، در اختیار دانش آموز قرار می گیرد.

تبصره ۳- دانش آموزان در شاخه نظری، به «رشته تحصیلی» و در شاخه های فنی و حرفه ای و کاردانش، به «زمینه تحصیلی» هدایت می شوند. انتخاب رشته در شاخه های فنی و حرفه ای و کاردانش براساس شیوه نامه ای خواهد بود که وزارت آموزش و پرورش تهیه و ابلاغ می کند.

ماده ۶- مسئولیت هدایت تحصیلی :

مسئولیت فرآیند برنامه ریزی و هدایت تحصیلی دانش آموزان، بر عهده مشاور و مسئولیت نظارت بر حسن اجرای آن و تأیید نهایی نمون برگ مربوط، بر عهده مدیر مدرسه است و همه کارکنان آموزشی و پرورشی مدرسه ملزم به همکاری با آنان می باشند.

ماده ۷- تغییر شاخه یا رشته تحصیلی :

تغییر شاخه و رشته تحصیلی در پایان پایه دهم بلامانع است. ضوابط و مقررات آن به تصویب کمیسیون اساسنامه ها و مقررات تحصیلی شورای عالی آموزش و پرورش می رسد.

ماده ۸ - شیوه‌نامه اجرایی :

شیوه‌نامه اجرایی این آیین‌نامه، مشتمل بر تهیه نمون‌برگ‌های هدایت تحصیلی، نظر خواهی از دانش‌آموزان، معلمان، والدین و تعیین اختصاص مشاور واجد صلاحیت به مدارس بر اساس استانداردهای مصوب و سایر موارد، حداکثر ظرف مدت ۲ ماه پس از تصویب این آیین‌نامه، تدوین و با امضای وزیر آموزش و پرورش ابلاغ می‌شود.

ماده ۹- گزارش فرآیند اجرا :

وزارت آموزش و پرورش موظف است گزارش ارزشیابی اجرای این آیین‌نامه را به صورت دو سالانه به شورای عالی آموزش و پرورش ارائه دهد.

ماده ۱۰- قوانین مغایر :

با تصویب این آیین‌نامه، سایر قوانین و مقررات مغایر لغو می‌شود.

موضوع: آیین‌نامه هدایت تحصیلی دانش‌آموزان در نهصد و بیست و هفتمین (۹۲۷) جلسه شورای عالی آموزش و پرورش، تاریخ ۱۳۹۴/۱۲/۲۴ به تصویب رسید.